

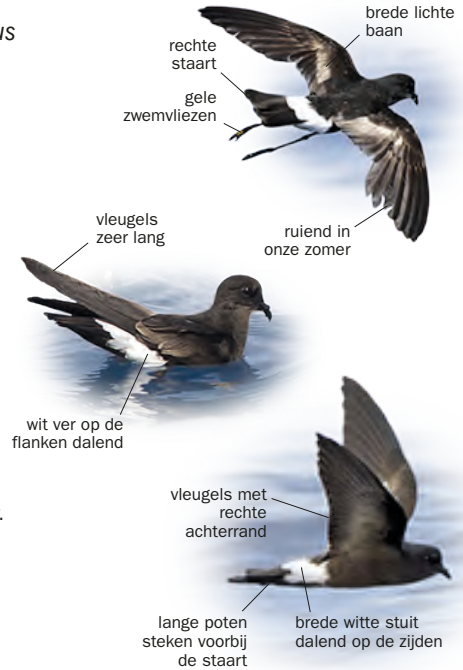
Inhoud

Inleiding	5	Zandhoenders.....	167
Soortenbeschrijving	8	Duiven	168
Zwanen en ganzen	8	Koekoeken.....	171
Branta ganzen.....	10	Uilen.....	174
Grondeleenden.....	12	Nachtzwaluwen	176
Duikendeenden en zee-eenden	17	Gierzwaluwen	178
Duikers en futen	28	IJsvogels, scharrelaars en bijeneters	180
Albatrossen.....	29	Spechten.....	183
Stormvogels en pijlstormvogels.....	32	Amerikaanse vliegenvangers.....	185
Stormvogeltjes	41	Leeuweriken.....	192
Keerkringvogels en genten.....	44	Zwaluwen	194
Aalscholvers en fregatvogels	49	Piepers	197
Reigers.....	51	Kwikstaarten	202
Ibissen en flamingo's.....	61	Pestvogels en spotlijsters.....	206
Roofvogels.....	62	Heggenmussen.....	208
Gieren	66	Nachtegalen	209
Kiekendieven.....	69	Roodstaarten	214
Sperwers.....	70	Roodborsttapuiten.....	216
Buizerds	71	Tapuiten.....	217
Arenden	72	Lijsters.....	224
Valken	77	Sprinkhaanzangers.....	236
Rallen.....	84	Rietzangers	238
Kraanvogels en trappen.....	90	Spotvogels.....	242
Vorkstaartplevieren	94	Grasmussen	247
Plevieren	96	Boszangers	254
Krokodilwachters en Renvogels.....	104	Goudhanen	270
Kieviten	105	Vliegenvangers	271
Steltlopers	107	Mezen en boomklevers	276
Snippen	120	Klauwieren	277
Wulpen en Bartams ruiter	123	Kraaien en spreeuwen.....	284
Grijze snippen.....	126	Mussen	287
Grutto's.....	128	Vireo's.....	290
Ruiters.....	129	Vinken.....	294
Franjepoten	135	Amerikaanse zangers	301
Jagers	136	Amerikaanse gorzen	331
Meeuwen.....	137	Euraziatische gorzen	341
Grote meeuwen	145	Andere Amerikaanse zangvogels	355
Sterns.....	155	Register van Nederlandse namen	362
Alken	163	Register van wetenschappelijke namen	364

Wilson's stormvogeltje *Oceanites oceanicus*

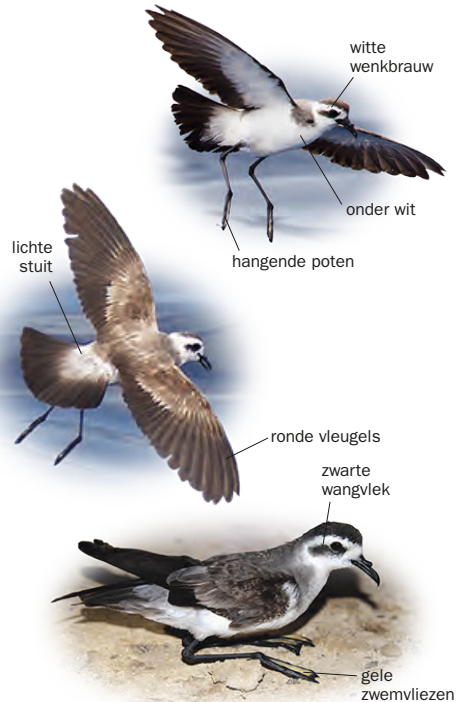
16-18 cm. Antarctica en sub-Antarctische eilanden, zeldzame trekvogel maar jaarlijks in de zomer op de grens van het Continentaal Plat. Iets groter dan stormvogeltje, vleugels met rechte achterrand, ondervleugel geheel zwart, brede witte stuit die doorloopt op de zijden, staart afgerond, lange poten steken in de vlucht voorbij de staart, gele zwemvliezen moeilijk te zien. Gerichtere vlucht dan stormvogeltje; vlucht fladderend tijdens het foerageren, hangende poten, zwemvliezen dan soms zichtbaar. Individuen vaak in handpenruï als ze op het noordelijk halfrond zijn in de zomer. Met brede lichte baan op de armpennen. Antarctische vogels groter dan sub-Antarctische. **NL 1**

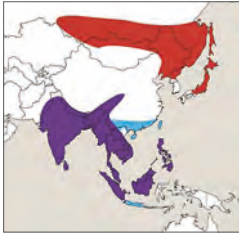
Bont stormvogeltje *Pelagodroma marina*

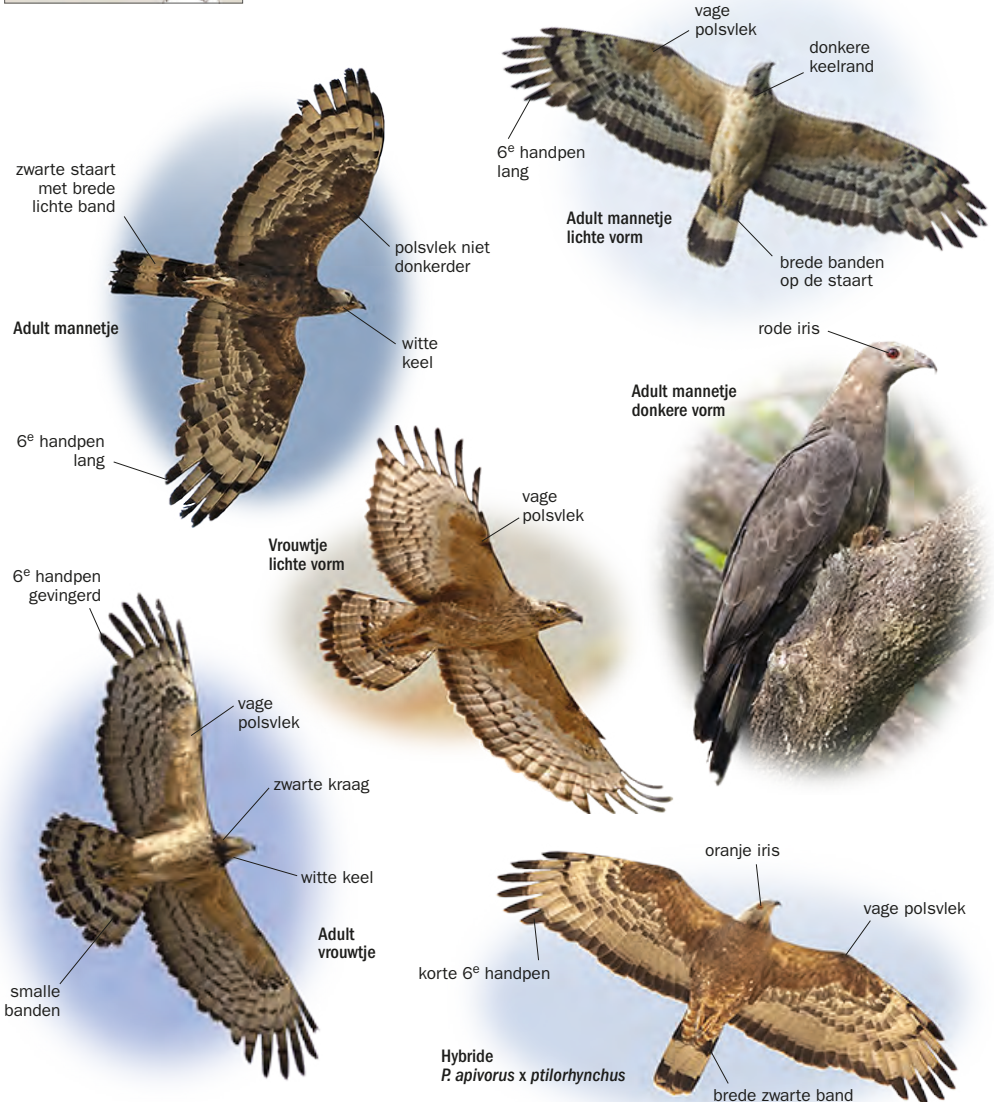
20 cm. Groot stormvogeltje, elegant en slank, grijs en wit, met lange vleugels, breed en aan het einde afgerond. Lange hangende poten met gele zwemvliezen. Fladdert boven het wateroppervlak tijdens het foerageren. In vlucht poten langer dan de staart. Witte onderzijde, grijze staart, wit gezicht met zwarte kruin en wangen gescheiden door een witte wenkbrauw, snavel lang. Rechte zwarte staart, afgerond wanneer gespreid. Ondervleugel grijs met zwarte vleugelpennen. Broedt op Madeira en Canarische Eilanden, kan zwerven tot in de Noordzee (zeer zeldzaam). **NL 1**

Aziatische wespindief *Pernis ptilorhynchus*

Spanwijdte 130-155 cm. Tweelingsoort van onze wespindief uit Azië. Groter en zonder donkere polsvlek op de ondervleugel, vleugel breder en hoekiger (6^e handpen langer en daardoor extra vinger); keel vaak wit met donkere rand. Mannetje, staart zwart met brede grijze band, kop asgrijs, iris donkerrood. Vrouwje, staart met terminale band en 3 banden (2 zichtbaar) op de basis, iris geel. Juveniel, net als bij adult zonder donkere polsvlek, maar met golvende donkere banden op de vleugelpennen en staart. Zeer zeldzame trekvogel in het Midden-Oosten, waarnemingen in Italië en op Cyprus.

Mongoolse plevier *Anarhynchus mongolus*

18 cm. Zeldzame Aziatische dwaalgast. Lijkt sterk op woestijneplevier, maar ronder, vaak houding meer rechtop met een korter achterlijf, dikke korte snavel. De afstand van de snavelbasis tot aan de snavelpunt is gelijk aan de afstand naar het oog. De donkere poten, grijsgroen tot zwartgrijs, komen nauwelijks voorbij de staart in vlucht. Mannetje zomerkleed met zwart masker, witte keel, brede steenrode borstband. Vrouwje met aanzet tot zwart masker en oranje borst. In winterkleed met bruine nek, witte keel en wenkbrauwstreep, bruine velden op de zijborst. Twee vormgroepen: groep 'mongolus' (Oost-Azië) met steenrode gevlekte flanken, wit voorhoofd, vaak met een zwarte rand boven de steenrode borstband; de groep 'atrifrons/pamirensis' (Centraal-Azië) met witte spikkels op een zwart voorhoofd en witte ongevlekte flanken. Roep een snel *trik* en rollend *trrr*. **BE 1**

Adult

wit rond voorhoofd
vlekkerig rood op de flanken

Mannetje 'mongolus'

poten steken voorbij de staart

vleugelbaan

juvenile dekveren geschubd

korte snavel

1^e winter

zwart masker

zwart voorhoofd en witte vlekken op de teugel

rode borst

Mannetje, 'atrifrons/pamirensis'

wit voorhoofd met zwarte rand erboven
rode vlekken op de flank

snavel dik en kort

rode borstband

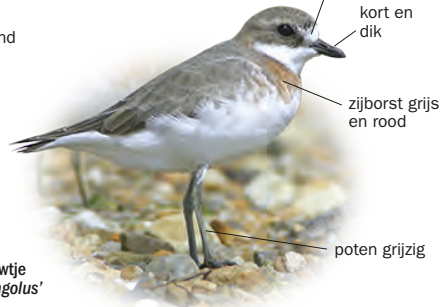
Mannetje 'mongolus'

poten grijsgroen, niet heel lang

wit voorhoofd

snavel kort en dik

zijborst grijs en rood

Vrouwje 'mongolus'

poten grijs

Woestijnplevier *Anarhynchus leschenaultii*

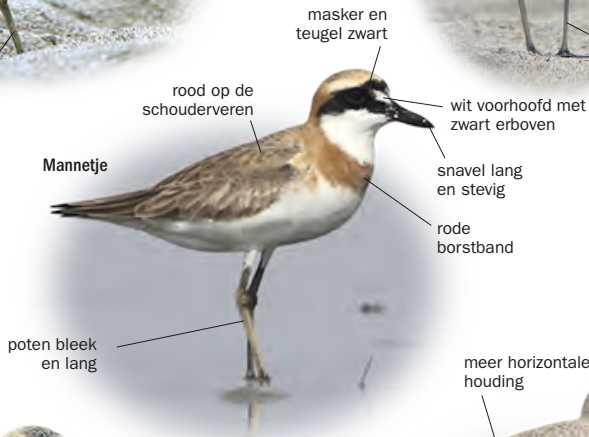
21 cm. Zeldzame dwaalgast uit Centraal-Azië, vooral langs de kust, april-augustus. Langer en slanker dan Mongoolse plevier, meer horizontale houding, snavel langer (snavellengte groter dan afstand snavelbasis-oog en snavelpunt vaak langer dan het neusgat), meestal groene poten, lang en in vlucht duidelijk voorbij de staart stekend. Mannetje zomerkleed met wit voorhoofd, zwart masker, steenrode borstband. **Anatolische woestijnplevier ssp. columbinus (NL 3)** (Turkije) met minder lange snavel, vaak steenrode veren op de nek en mantel. Ssp. *leschenaultii* (Oost-Azië) met opvallend langere snavel, met punt langer dan het neusgat. In winterkleed, lichte wenkbrauwstreep vooral voor het oog, bruine nek, bruine velden op de zijborst. Roep een rollend *prrr*, vaak dubbel of herhaald. **NL 17 / BE 5**

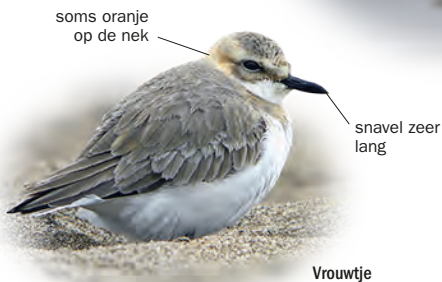
Mannetje zomerkleed

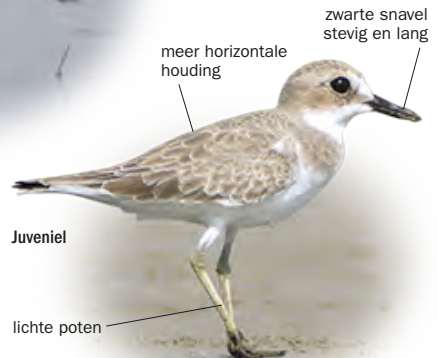
Vrouwje

Mannetje

Vrouwje

Juveniel

Ivoormeeuw *Pagophila eburnea*

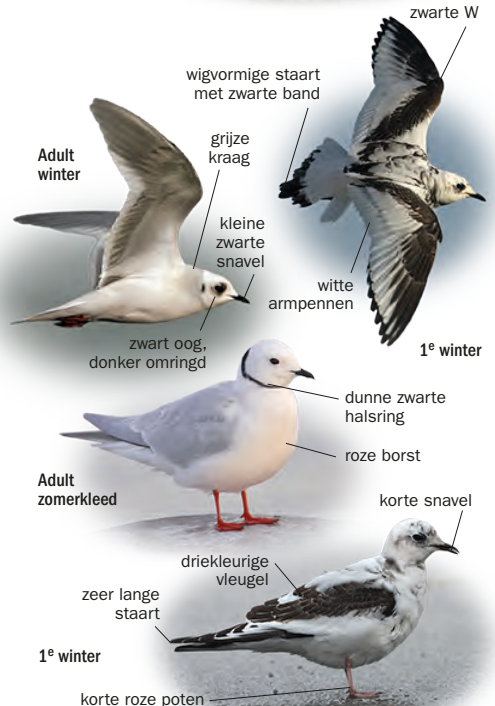
44 cm. Zeer zeldzame Arctische dwaalgast in Europa, drie waarnemingen in Nederland, de laatste in 1997; bijna jaarlijks in IJsland. Broedt op Spitsbergen, overwintert op de grens van het pakijis. Aaseter. Zo groot als stormmeeuw, maar met korte zwarte poten en korte grijze snavel met gele punt. Adult geheel wit, klein zwart oog in wit gezicht. Eerste winter met 'vuil' grijs gezicht en zwarte punten op de toppen van de vleugeldekveren, vleugel- en staartpennen, meer of minder uitgebreid per individu. Elegante vlucht herinnert aan drieteenmeeuw. **NL 3**

Ross' meeuw *Rhodostethia rosea*

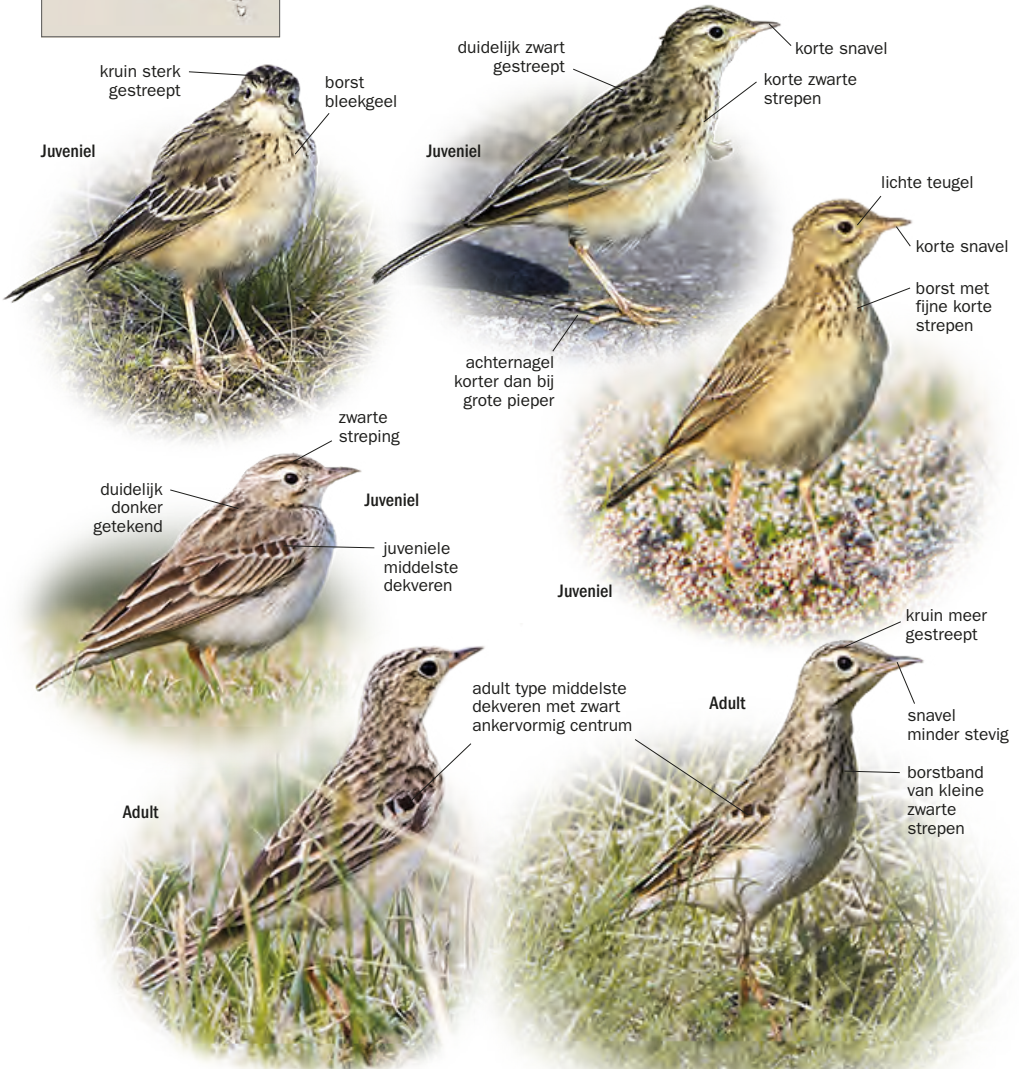
31 cm. Zeer zeldzame Arctische dwaalgast. Kleine langgerekte meeuw met korte poten, lange wigvormige staart. Lijkt op dwergmeeuw maar zwarte snavel korter, poten korter, lichte ondervleugel, langere staart, langere en meer puntige vleugels, bredere witte vleugelachterrand. In vlucht lange staart en dikke korte nek geven de indruk dat het hoofd direct op het lichaam is geplakt. Adult lichtgrijs vanboven inclusief de vleugelpennen, wit vanonder met roze borst, zwarte dunne halsring in zomerkleed; in de winter grijze kraag, zwarte oorvlek en zwartige vlekken rondom het oog; rode poten. Juveniel met zwarte W-vormige band op de vleugel, witte armpennen, zwarte eindband op de wigvormige staart en roze poten. **NL 17**

Mongoolse pieper *Anthus godlewskii*

17 cm. Aziatische dwaalgast, soms in gezelschap van grote pieper. Daarvan moeilijk te onderscheiden; iets kleiner en meer gedrongen, met kortere staart, kortere snavel met roze basis (oranje bij grote pieper), achternagel korter (even lang als de teen), meer wit op de buitenste staartpennen (witte buitenvlag, witte top breder maar minder hoog lopend langs de schacht), borst met oranje zweem, borstband van korte dunne zwarte strepen (grover bij grote pieper), kruin en mantel meer gestreept, koptekening meer contrastrijk en wang vaak rossig. In het najaar, geruide middelste dekveren (niet bij juveniel) met ankervormig centrum, minder driehoekig dan bij grote pieper. Twee roepen, een *psjjeo*, minder explosief dan grote pieper en een kenmerkend tsjilpend *sjep* dat lijkt op duinpieper, beide roepen soms te horen in de vlucht. **NL 11 / BE 7**

Oostelijke gele kwikstaarten

17 cm. Meerdere oostelijke (onder)soorten zijn (potentiele) dwaalgast in Europa, in Nederland als soorten beschouwd. Kaart geeft verspreiding van Europese en Aziatische soorten weer. **Balkankwikstaart** *M. feldegg*, (NL 1 / BE 2) (Balkan, Turkije, Kaukasus), mannetje met diepzwarte kopkap tot in de nek, gele keel, duidelijke vleugelstrepen, roep een raspand *prriew*. **Russische gele kwikstaart** ssp. *M. f. beema* van steppen van Zuidoost-Rusland en Kazachstan, als ssp. *flava* maar witte halvemaan onder het oog, kop bleek blauwgrijs, wit op de keel, roep rauwer. Tussenvormen met korte wenkbrauwstreep, witte baardstreep, grijszwarte nek; vrouwtje met effen antraciet-grijze kruin en witte keel; andere vormen of tussenvormen met zwarte kop: 'superciliaris' (witte wenkbrauwstreep), 'melanogrisea' (witte baardstreep), 'xanthophrys' (gele wenkbrauwstreep). **Kaspische kwikstaart** *M. lutea* (zuidwestelijk Siberië) met citroengele kop, gele vleugelstrepen, soms groene kruin en wang (tussenvorm met *M. beema*; lijkt op *M. flavissima*). Vrouwtje olijfgroen met bleekgele kop (wenkbrauwstreep en rond de wang). **Witkopkwikstaart** ssp. *M. leucocephala* met witte kop (vaak met een hint van lichtgrijs op de kruin en wang). **Alaskakwikstaart** *M. tschutschensis* (borst donker gevlekt, roep zeer rauw, juvenielen in najaar vaak zonder geel en lijken op citroenkwikstaart), **Siberische kwikstaart** *M. plexa* (lijkt sterk op en mogelijk synoniem met *M. tschutschensis*), **groenkopkwikstaart** *M. taivana* (zwartgroene wang donkerder dan groene kruin, keel en lange wenkbrauwstreep geel), **Mantsjoerijse kwikstaart** *M. macronyx*, (lijkt sterk op *M. thunbergi*). Roep oostelijke soorten meer rollend of raspand.

Mannetje
Balkankwikstaart
M. feldegg

Mannetje
Balkankwikstaart
M. feldegg

Vorm 'melanogrisea'

zwarte kop
witte
wenkbrauwstreep

Vorm 'superciliaris'

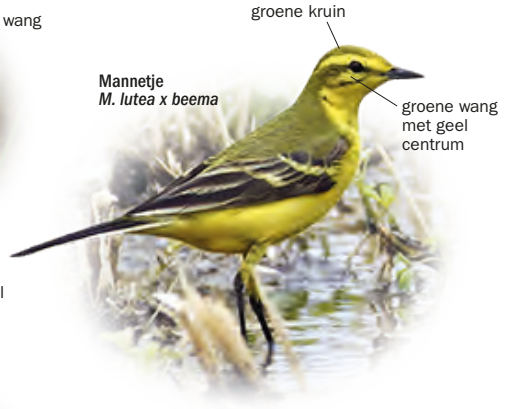
Vorm 'xanthophrys'

zwarte kop
dunne gele
wenkbrauwstreep

Russische Gele Kwikstaart
M. f. beema

Mannetje
M. lutea x beema

Kaspische Kwikstaart
M. lutea

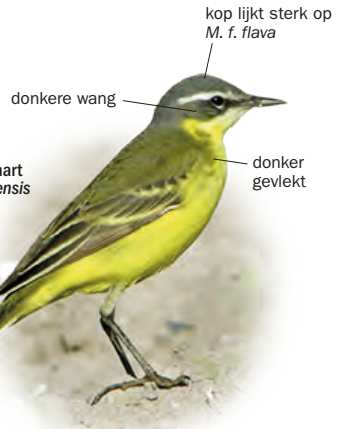
Groenkopkwikstaart
M. talvana

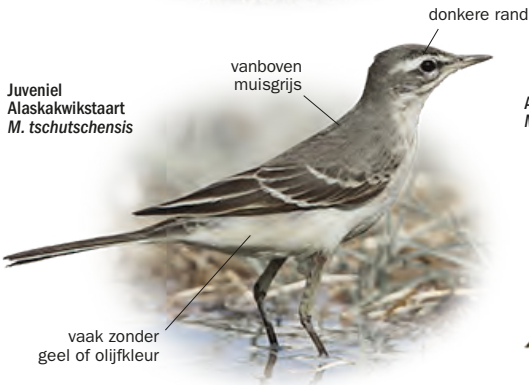
Witkopkwikstaart
M. leucocephala

kop lijkt sterk op *M. f. flava*

Juveniel Alaskakwikstaart
M. tschutschensis

Alaskakwikstaart
M. tschutschensis

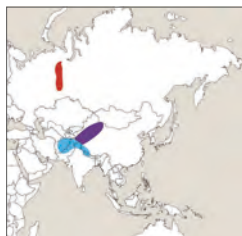
Bergheggenmus *Prunella montanella*

14 cm. Zeer zeldzame Aziatische dwaalgast, in het najaar, vooral in Scandinavië. In najaar 2016 enorme influx in Noordwest Europa. Silhouet en gedrag als heggenmus, maar kop zwart met een lange okergele wenkbrouwstreep. Lijkt sterk op zwartkeelheggenmus, maar mantel warmer bruin, diepzwarte wang met kleine bleekgele oorvlek, brede okergele wenkbrouwstreep, egale okergele keel (zonder zwart). Borst en buik geeloranje, flanken met fijne rossige strepen. Roep als heggenmus. **NL 1**

Zwartkeelheggenmus *Prunella atrogularis*

15 cm. Zeer zeldzame Aziatische dwaalgast, in de winter, met name in Scandinavië. Silhouet en gedrag als heggenmus. Lijkt sterk op bergheggenmus, maar wenkbrouwstreep en baardstreep bleekgeel, kruin en wang zwartachtig (minder diep), donkere keel met lichte stippen, vaalbruine mantel zwart gestreept (zonder rossige tinten), borst oranje en bruin gestreept op de flanken. In zomerkleed, grote zwarte keelvlek, zwarte kruin en wang, lange wenkbrouwstreep en dunne witte baardstreep, zwart gestreepte vaalbruine mantel. Roep als heggenmus.

Aziatische roodborstapuit *Saxicola maurus*

12,5 cm. Vervangt de roodborstapuit in Siberië en het Verre Oosten. Zeldzame dwaalgast in het najaar. Mannetje zomerkleed ssp. *maurus* met brede witte kraag, tot de nek; borst met beperkt oranje, lange vleugels, uitgebreide lichte stuit met lichte en effen bovenstaartdekveren, zonder zwarte middenstreep, bovenstaartdekveren en stuit geheel wit. Vrouwkje zeer licht, effen lichte bovenstaartdekveren, crème keel. In het najaar, lichte wenkbrauwstreep herinnert aan paapje, lichte keel (crème bij het vrouwtje), stuit en bovenstaartdekveren egaal bleekgeel. **NL 25+ / BE 14.**

Kaspische roodborstapuit *Ssp. hemprichii* (**NL 1**) (voorheen *variegatus*) uit Centraal-Azië met wit op de basis van de buitenste staartpennen, vooral op de binnenvlaggen. **Kaukasische roodborstapuit** ssp. *variegatus* (voorheen *armenicus*), van de Kaukasus, met weinig wit op de basis van de buitenste staartpennen (minder dan ssp. *hemprichii*, onder de bovenstaartdekveren, bijna alleen maar zichtbaar in de hand). **Stejnegers roodborstapuit** *Saxicola stejnegeri* (**NL 2**) (Verre Oosten), recent als aparte soort beschouwd, met staartpennen geheel zwart als ssp. *maurus*, maar stuit oranje-rood in het najaar en snavel forser en dikker, soms zwarte centrale streep op enkele bovenstaartdekveren.

Mannetje winter
Kaspische roodborstapuit
ssp. *hemprichii*

weinig wit op de staart

basis wit op de
staartpennen,
hier beperkt

Mannetje
Kaukasische roodborstapuit
ssp. *variegatus*

veel wit vooral op
de binnenvlaggen

Mannetje
Kaspische roodborstapuit
ssp. *hemprichii*

witte basis op de
staartpennen,
hier extreem

Mannetje ssp. *maurus*

geen wit op de
staartpennen

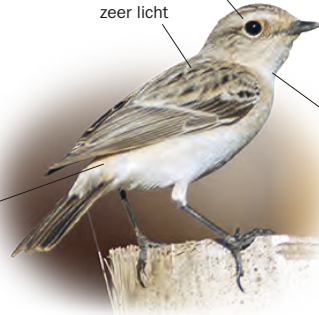

duidelijke crème
wenkbrauwstreep

Vrouwje
ssp. *maurus*

zeer licht

witte keel

stuit crème
of rossig
zonder strepen

dichte bruine
streeping

lichte keel

lange
handpen-
projectie

Mannetje ssp. *maurus*

staart
geheel zwart

zwart op de wang

lichte keel

Vrouwje zomer
ssp. *maurus*

oranjerode
stuit

1° winter mannetje
Stejnegers roodborstapuit
S. stejnegeri

1° winter mannetje
Stejnegers roodborstapuit
S. stejnegeri

dikke snavel

oranje vanonder

donkere
schacht

dikke snavel

Stejnegers
roodborstapuit
S. stejnegeri

oranjerode
stuit
soms
zwarte
schacht

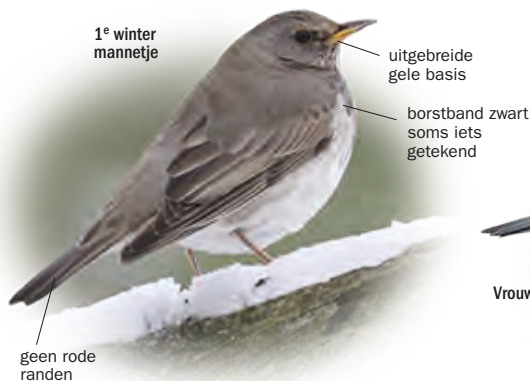
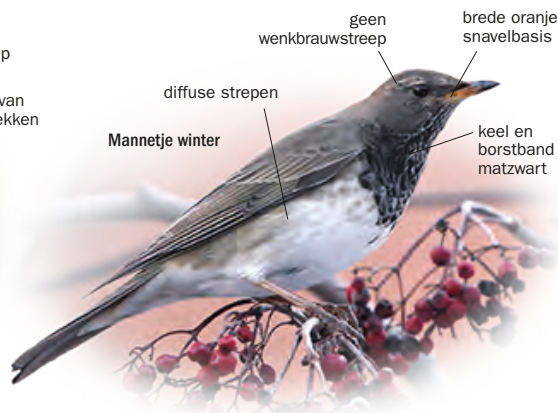
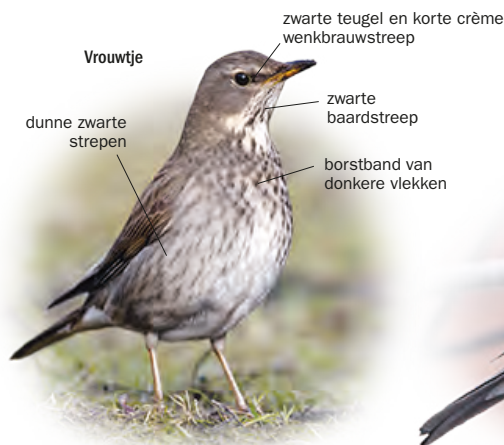

Zwartkeellijster *Turdus atrogularis*

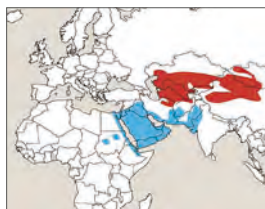

25 cm. Aziatische lijster, jaarlijkse dwaalgast in Noord-Europa, vooral in winter. Verkleed grijs zonder bruine tonen vanboven, gebroken wit vanonder. Snavelbasis geel. Staartpennen zwart zonder rode randen, vleugels zwart met grijze randen, juveniele vleugeldekveren met lichte randen; ondervleugel oranje. Eerste winter mannetje met zwart gestreepte baardstreep en borst, een gevlekte borstband vormend onder

de lichtere keel. Mannetje zomerkleed met brede zwarte borstband en gezicht, lichte veerranden in de winter. Vrouwje met diffuse grijze strepen op de borst, soms een borstband vormend, korte witte wenkbrauwstreep en zwarte teugel. Roep in zit zachter dan merel; roep in de vlucht lijkt op koperwiek. **NL 9 / BE 4**

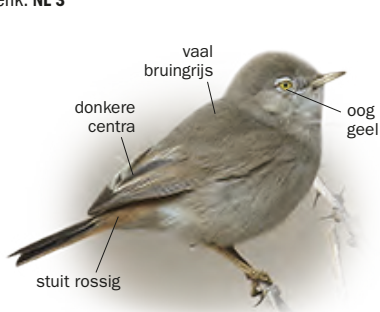

Woestijngrasmus *Sylvia nana*

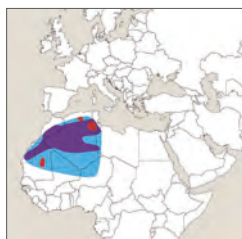

11 cm. Dwaalgast uit Centraal-Azië, overwintert op het Arabisch schiereiland. Klein, vaak zandgrijs vanboven met een rossige stuit, zwartachtige staartpennen en tertials met rode zomen, staart met witte randen, iris felgeel. Stuit contrasterend met vleugelpennen en staartpennen, afwezig bij Afrikaanse woestijngrasmus. Licht gezicht met

witte oogring. Beweegt zich over de grond onder de struiken door, of langs de onderste takken; komt zelden uit de dekking. Roep een snelle ratel, herinnert aan pimpelmees. Zang met korte frasen met fluittonen, herinnert aan veldleeuwerik. **NL 3**

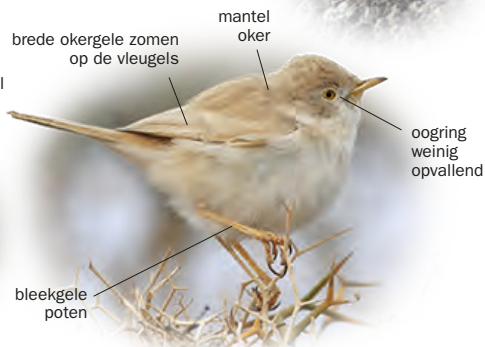
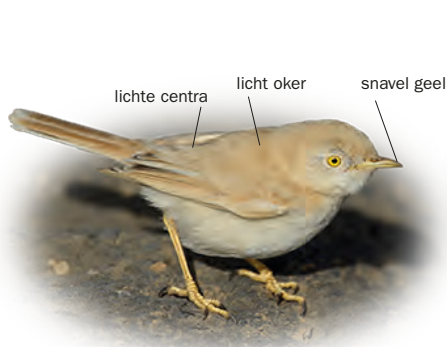

Afrikaanse woestijngrasmus *Sylvia deserti*

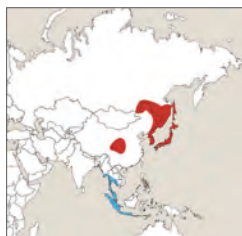

11 cm. Afkomstig uit de randen van de Sahara in Noord-Afrika. Dwaalgast in Spanje, Italië, Nederland en op de Canarische Eilanden. Algemeen meer oker gekleurd, minder grijs dan vorige soort. Mantel licht oker, geen contrast met de stuit. Tertials met lichte centra en beige randen zonder contrast; staart oranje met witte randen. Gezicht crème; iris, poten en snavelbasis geel. Verplaatst zich in de lage delen van het struikgewas en over de grond, zichtbaar in de

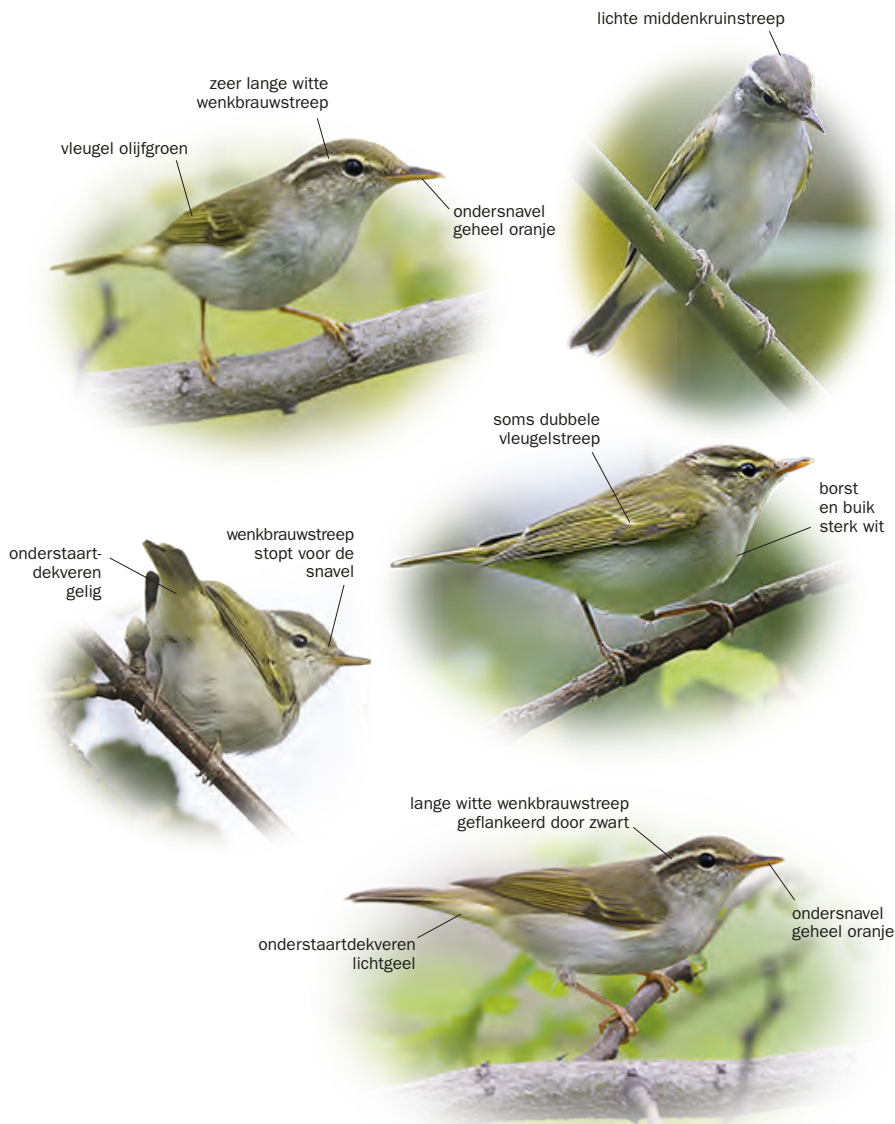
vlucht wanneer hij naar een andere stuit vliegt, zelden uit de dekking. Roep een triller. Zang met korte frasen met fluittonen. **NL 1**

Kroonboszanger *Phylloscopus coronatus*

11 cm. Broedt in Oost-Siberië, zeer zeldzame dwaalgast, in Finland, Noorwegen, Groot-Brittannië (4), Nederland (2), België, Frankrijk en Duitsland (2). Lijkt op Noordse boszanger maar kruin donkerder en minder olijfgroen dan de rug, met een lichte middenkruinstreep maar minder duidelijk dan de wenkbrouwstreep, lichtgele onderstaartdekveren, ondersnavel geheel oranje zonder donkere punt. Dunne witte vleugelstreep met diffuse rand, soms een vage tweede. Wenkbrouwstreep stopt voor de snavel als bij Noordse boszanger, lang achter het oog, zwarte dunne teugel. Poten oranje. Roep een zielig *tiu* of *iu*, ook en kort nasaal *dzui*. **NL 2 / BE 1**

Oessoerifitis *Phylloscopus tenellipes*

10,5 cm. Afkomstig uit Oost-Azië, trekvogel en zeer zeldzame dwaalgast, met zekerheid waargenomen in Groot-Brittannië in oktober 2016, eerder al in oktober 2012, maar onderscheid met de **Japanse fitis** *Phylloscopus borealoides*, de tweelingsoort uit Japan en het eiland Sachalin, niet mogelijk in het veld behalve door de roep. Verkleed minder olijkleurig dan Japanse fitis en kroonboszanger. Kruin grijsbruin en donkerder dan de olijfbuine mantel; olijkleurige randen op de vleugelpennen, een of twee witte vleugelstrepen, poten roze. Lange witte wenkbrauwstreep stopt voor de snavel, met ondersnavel voor de helft licht aan de basis en verder donker met lichte punt. Roep een schel zeer kort *ti* of *tit*. Roep van de Japanse fitis een kort zielig *iu* of *uu*, minder schel en kort.

Balkanvliegenvanger *Ficedula semitorquata*

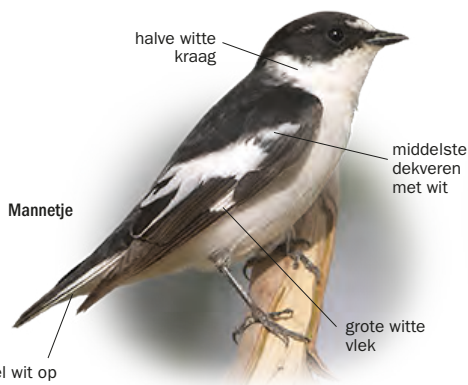

13 cm. Broedt in Zuidoost-Europa. Zelfde grootte en silhouet als de bonte vliegenvanger. Mannetje met bont verenkleed met wit op de zijkant van de nek vormt een duidelijke halve kraag; uitgebreid wit veld op de grote vleugeldekveren, witte toppen op de middelste dekveren en wit op de basis van de handpennen. Veel wit op de 2-3 buitenste staartpennen: buitenste staartpen met geheel witte buitenvlag, de volgende met witte top op de buitenvlag en met zwarte rechthoekige eindband op de binnenvlag met grote witte basis. Buiten de

zomer, tertials met dunne witte randen van constante breedte helemaal rond de buitenvlag. Vrouwtje met twee regelmatige vleugelstrepen op de grote en middelste dekveren, dunne witte rand van constante breedte op de tertials. Let op hybriden van bonte vliegenvanger x withalsvliegenvanger, sterk gelijkend maar met minder wit op de staartpennen.

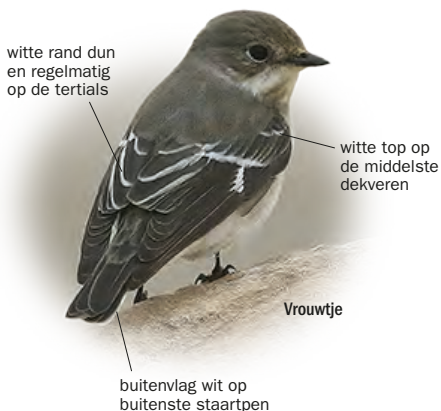
Mannetje

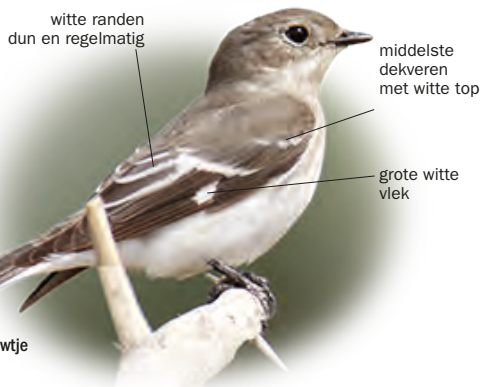
Mannetje

Mannetje

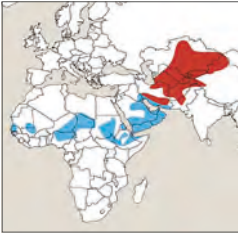

Vrouwtje

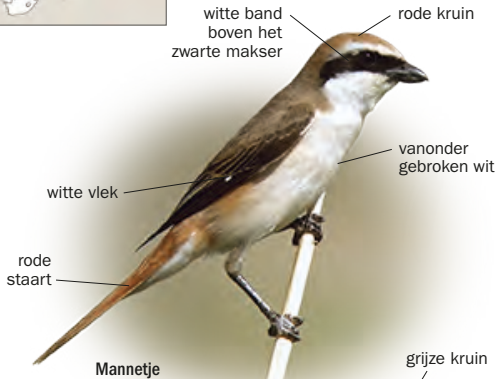

Vrouwtje

Turkestaanse klauwier *Lanius phoenicuroides*

17 cm. Zeldzame Aziatische dwaalgast in het najaar, zelden in het voorjaar. In Nederland als aparte soort beschouwd. Voorheen samen met Daurische klauwier ondersoort van izabelkauwier. Lijkt sterk op Daurische klauwier. Over het algemeen lichter vanonder. Mannetje wit vanonder, aardebruine mantel, kruin roder dan de mantel, witte wenkbrauwstreek boven een zwart masker; vorm 'karelini' met grijze kruin, soms ook grijze mantel. Vrouwje met witte flanken met zwarte schubben. Juveniel wit vanonder, flanken zelden met oranje zweem. Donkere schubben op de borst en flanken. **NL 3**

Mannetje

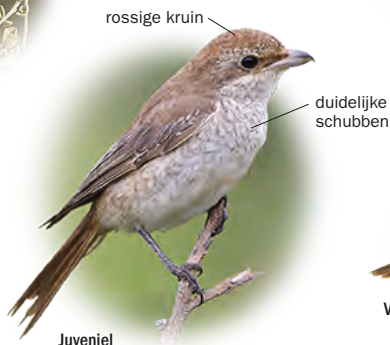
Vrouwje

Vorm 'karelini'

Mannetje
Vorm 'karelini'rode
staart

Mannetje

Juveniel

Vrouwje

Roodovireo *Vireo olivaceus*

15 cm. Minst zeldzame vireo, jaarlijkse dwaalgast in Europa. Doet denken aan een grasmus met zijn rustige bewegingen. Kruin asgrijs, witte wenkbrauwstreep met daarboven een zwarte lijn. Vanboven olijfgroen, vanonder wit, geel op de vleugelpennen en op de grote dekveren olijfgroen. Grijsz snavel dikker dan van een grasmus, iets gekromd op het eind. Iris bruin bij juveniel, donkerrood bij adult. Leeft verborgen, komt zelden uit de dekking, langzame bewegingen.

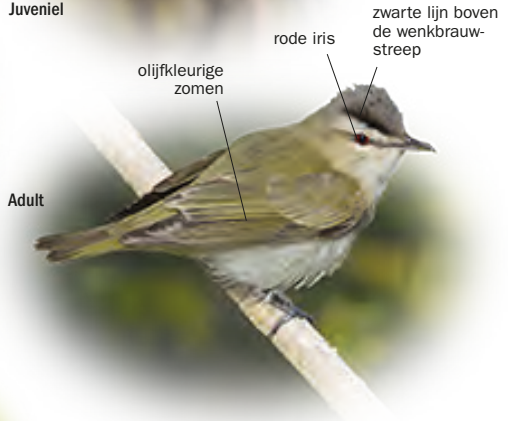
Roep een nasaal slepend *svééj* of een miauwend *mirf*. **NL 8 / BE 1**

Juveniel

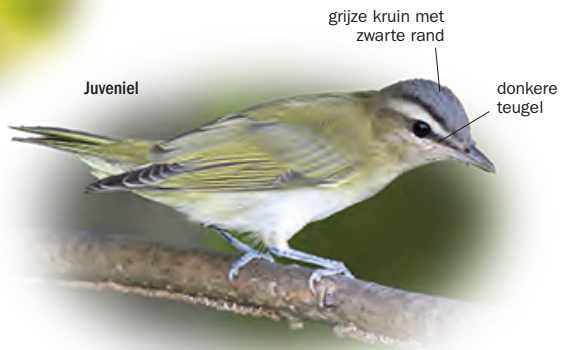
Juveniel

Adult

Adult

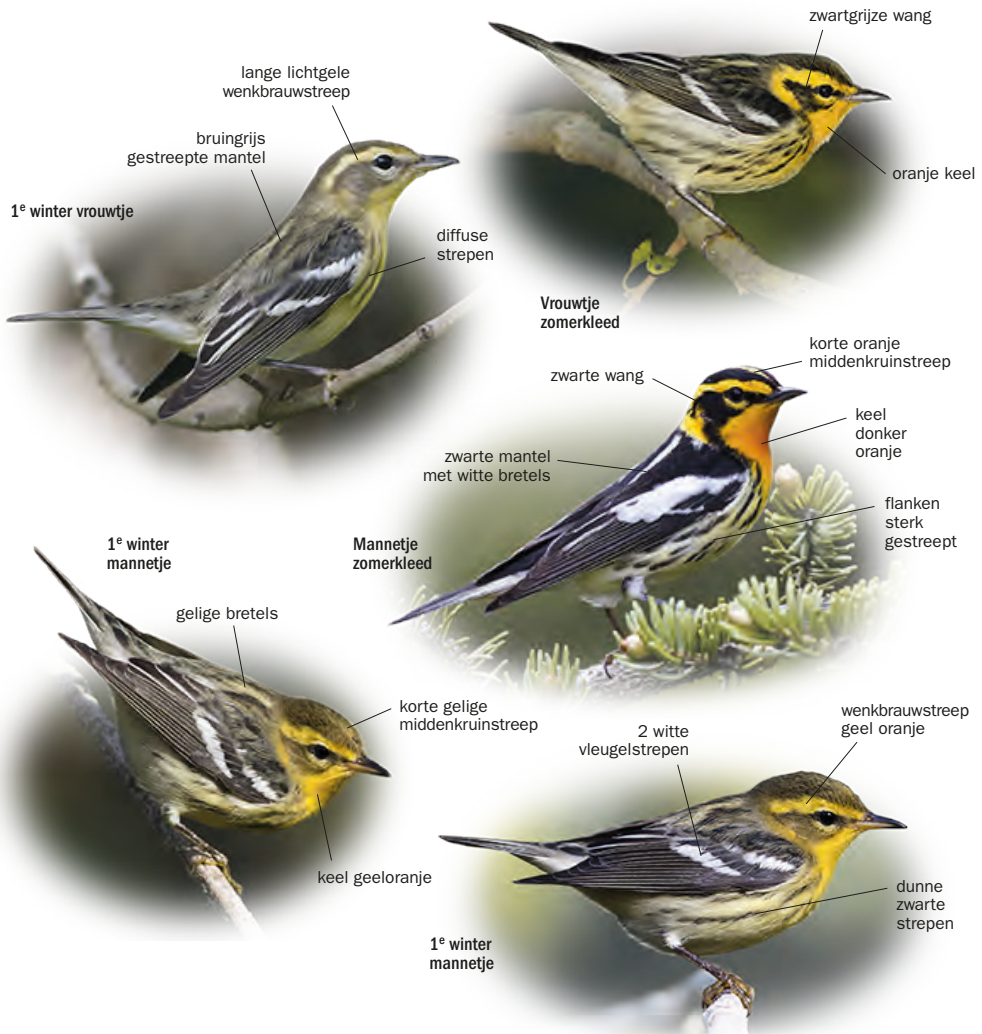

Juveniel

Sparrenzanger *Setophaga fusca*

13 cm. Waargenomen in Groot-Brittannië (1961, 1988 en 2009), IJsland (1987) en op de Azoren (2017), in september-oktober. Tamelijk slank. Eerste winter met zwart gestreepte mantel met crème bretels, kop grijs met duidelijke gelige wenkbrauwstreep, grijze wang omringd met geel, lichte halve maan onder het oog; keel en borst gelig, grijs gestreepte witte flanken. Buitenste staartpennen wit, twee witte vleugelstrepen. Doet denken aan juveniele azuurzanger maar mantel gestreept; of aan juveniele zwartkopzanger maar andere koptekening. Mannetje zomerkleed met oranje keel, wenkbrauwstreep en rand om de wang; oranje borst wordt lichter naar de buik toe; zwarte wang loopt door in zwarte 'traan' tot hoog op de flanken met dunne zwarte strepen; zwarte mantel met witte bretels; twee brede vleugelstrepen die samen een witte band op de vleugel vormen. Vrouwje met bruingrijze wang en meer gele wenkbrauwstreep en keel. Roep een hard *tsikc*.

Noordse waterlijster *Parkesia noveboracensis*

15 cm. Zeer zeldzame Amerikaanse dwaalgast in Europa. Grote zanger met kenmerkend silhouet en gedrag; vaak op de grond, aan de rand van het water; wipt vaak de staart op als een kwikstaart. Donkerbruin vanboven, zeer lange bleekgele wenkbrauwstreep, vanonder wit met zwarte strepen. Borst en flanken soms bleekgele zweem, soms meer witachtig. Keel met zwarte stippen rond de baardstreep en snavel minder dik dan de Louisianawaterlijster. Doet denken aan een kleine zanglijster. Richt vaak de korte staart op en loopt dan hoog op de poten als een pieper. Roep een explosief *tzink*, minder rinkelend en korter dan Louisianawaterlijster. **NL 1**

rookkleurig
achter op de
flanken

dichte korte
strepen

wenkbrauwstreep en
gezicht bleekgeel

staart vaak
opgericht

vanboven
aardebruin

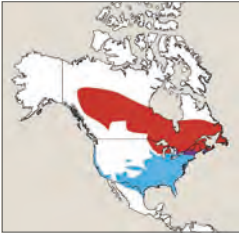
zwarte
stippen op
de keel

wenkbrauwstreep
soms wit

roze poten

Witkeelgors *Zonotrichia albicollis*

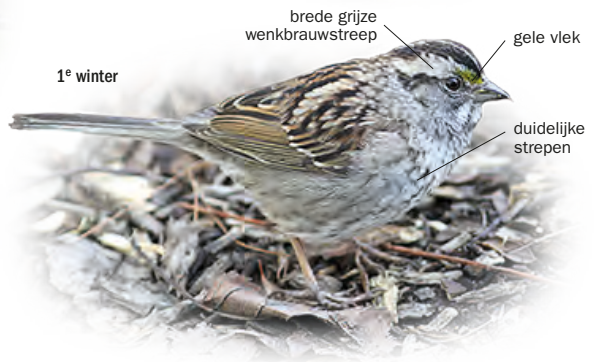
17 cm. Zeer zeldzame dwaalgast in Europa met name in het voorjaar. Amerikaanse gors met scherp begrensde witte keel op een grijze borst, brede witte wenkbrauwstreep overgaand in felgeel voor het oog, witte middenkruinstreep, zwarte zijkruinstrepen. Kleur op de kop variabel, zelfs individuen met bruine en geelbruine kopstrepen, met een bruine baardstreep op een grijzige keel. Roodbruine mantel sterk zwart gestreept. Twee smalle witte vleugelstrepen, onderstaartdekveren helder wit (beige of zelfs oranje bij witkruingors). Grote grijze snavel, roze poten. Roep een luid en metaalachtig *tsjink* en een hoog en lang *siit* in de vlucht. **NL 5 / BE 1**

Individu met grijze kopstrepen

Individu met witte kopstrepen

1^e winter